

BERICHTEN EN VARIA

EEN EERVOLLE ONDERSCHIEDING

„Toen ik het bericht van Uw welverdiende onderscheiding onder de oogen kreeg” — zoo schreef ik Hamer — „was ik allerminst verrast, wel verheugd. Inderdaad verraste mij deze onderscheiding geenszins. En hen die onzen Hamer kennen, — en daaronder zijn nagenoeg alle tandheekkundigen in ons land te rekenen — zal het wel evenzoo geaan zijn, toen zij vernamen dat deze hoogstverdienstelijke, alom beminde collega door Hare Majesteit was benoemd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

Niet was ik verrast: omdat het geldt een der onzen die menigmaal in binnen- als buitenland ons beroep zoowel op wetenschappelijk als op sociaal gebied tot eer van onzen stand heeft weten te vertegenwoordigen.

De eer van deze onderscheiding treft dan ook meer dan hem, zij treft de geheele tandheekkundige professie in ons land.

Dat mij deze ruimte is gegund dit op bescheiden wijze te getuigen, stel ik op hoogen prijs.

In Hamer heeft ons beroep een belangrijke figuur te waardeeren, en indien de tandheekkundige gemeenschap in ons land een onderscheiding kan toejuichen is het deze. Zijn persoon kenmerkt zich door groote gaven van geest en gemoed en bovenal door goeden wil. Hij kan warme vriendschap voelen en zijn waardeering voor hen die naar zijn meening iets van zulke goede gaven bezitten, geeft hij zich en zonder voorbehoud, tot aanmoediging van velen. De jongeren hebben dat steeds ervaren en hij die reeds tal van jaren door zijn persoonlijke hoedanigheden over een invloed beschikte in staat onzen stand te dienen — steeds tot dienen bereid — schroomde niet met de allerjongsten in ons beroep, als hij iets te waardeeren zag, samen te werken. Dat heeft hem bij uitstek gestempeld als de man op wien men zoo gaarne steunt en waarop men steeds kon vertrouwen als tandheekkundige belangen zijn te behartigen.

* * *

Vóór mij ligt ons Tijdschrift voor Tandheekkunde 1912. Op blz. 280, schrijft de nestor der tandheekkunde in Nederland, Dr. Dentz, een biografie van A. A. H. Hamer. Ik kan slechts de jongeren onder ons de lezing van dat artikel aanbevelen, dat beter dan mijn pen het ver-

mag, de wetenschappelijke verdiensten van de toen jubilerende collega schetste. Hier blijkt Hamer de „all round” tandheelkundige.

Reeds in den aanvang van zijn loopbaan in 1888 verwierf de beantwoording op een prijsvraag van de Utrechtsche faculteit, in samenwerking met zijn trouwen vriend, wijlen Dr. C. v. d. Hoeven, eene eervolle vermelding. Naar analogie van Köllike's onderzoekingen omtrent beenweefselresorptie door z.g.n. osteoclasten werd daarin op grond van histologische onderzoekingen de meening uitgesproken, dat de resorptie aan de melktandwortels door soortgelijke reuzencellen: *odontoclasten*, plaats vindt. In vele praktische vraagstukken van onze kunst en wetenschap stelde hij niet alleen levendig belang, maar strekte zijn collega's de vruchten zijner studie tot leering. Wij doen slechts een greep uit de groote verscheidenheid zijner belangrijke bijdragen:

„Onderzoekingen over vrije dentikelvorming in de tandpulp” Intern. Med. Congres, afd. Tandheelkunde, Berlijn 1890.

„Over Algemeene Pathologie”.

„Moderne Tandheelkunde”.

„Partieele Kunstkronen”.

„Over het verplaatsen van tanden in verticale richting”.

„Les Applications de la Galvanoplasië pour la Confection de plaques-bases metalliques”, door Dr. Godon op het Intern. Tandh. Congres 1896 namens Hamer.

1899 *Porcelain inlays*”.

In 1900 op het 3e Intern. Tandheelk. Congres te Parijs hoorden wij Hamer weer op buitengewoon instructieve wijze zijn destijds geliefkoosd onderwerp „*Sur le mouvement des dents*” voordragen, hiermede ons land op zeer waardige wijze vertegenwoordigend.

In 1907 een mededeeling over: „*Alopecia areata en tandziekten*”.

Over „*het bleeken van tanden*”.

Over „*Porcelain facings*”.

Over „*Metaaldraadverband voor kaakfracturen*”

en tal van andere belangrijke voordrachten en demonstraties, welke hij in het Genootschap en andere tandheelkundige verenigingen heeft gehouden.

Ook buiten onze enge beroepskring wist hij onze professie waardig te vertegenwoordigen, toen hij, door het Genootschap voor Natuur-, Genees- en Heelkunde daartoe genoodigd, mededeelingen en demonstraties hield over „*Belangrijke kaakmisvorming door rekverbanden zooals die bij spond titis worden aangewend en middelen om dit te voorkomen*”.

Doch ook van een sociaal standpunt gezien heeft tandheelkundig Nederland hem veel te danken.

't Was indertijd toen traditie, door enkelen in ons beroep gekweekt, het wachtwoord was voor deze kleine kring van tandheelkundigen in ons land, traditie die geen ontwijding gedoogde door innenging, zelfs als het de gewichtigste vraagstukken betrof van beroeps-genooten die niet tot deze enge gemeenschap behoorden. Hamer, als

een der hunnen, toonaangevend ook dáár, voelde dat dit een bekrompen opvatting was, in strijd met de evolutie in ons beroep. Sterk sociaal voelend heeft hij het streven van jongeren, om eenheid in onze beroepsgemeenschap te brengen, gesteund. Hij, de invloedrijke, gaf het voorbeeld; bij de oprichting van de Amsterdamsche Tandheelkundige Vereeniging in 1909, een poging die men algemeen als monnikkenwerk wantrouwde, heeft hij onder de ongeloofigen geloof gewekt door zijn actieve deelneming aan de organisatie. De propaganda voor tandverzorging op de school, door die jonge Vereeniging ter hand genomen, werd op krachtige wijze door hem gesteund en menige sociale instelling werd door zijn belangstelling bevorderd.

Geen wonder dat — toen na langen, moeilijken strijd, waarin hij een stil maar werkzaam aandeel heeft genomen en waartoe hij, door zijn persoonlijke invloed steeds meer overtuigend, in groote mate bijdroeg, de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, voor geheel ons beroep als het standlichaam werd erkend — hij zonder hoofdelijke stemming als voorzitter werd benoemd. 't Zou bezwaarlijk zijn geweest, een betere keuze te doen. Hij die zoo menig jaar, met de gratie hem eigen, de voorzittershamer van het tandheelkundig genootschap had gehanteerd, bleek ook hier „the right man” en heeft onze Maatschappij in de jaren harer prilste jeugd veilig door de moeilijkheden geholpen.

Hamer is een man van zeer bijzonder soort. Hij is zeer veelzijdig en kiest zijn tijd waarin hij zijn activiteit zal ontplooiën en doet dat in elk tijdperk verschillend. Soms verklaarde hij zich geen ambt of functie meer te willen laten welgevalen, totdat weer een onderwerp van gewicht zijn belangstelling heeft gevat en dan is hij — zonder dat hij het zelf weet zou 'k haast zeggen — weer ijverig aan het werk. En wie onder ons kent niet zijn bezielende leiding van A. T. V. Club? Hij heeft deze organisatie nieuw leven ingeblazen en inspireert daar tot het behandelen van onderwerpen, volgens eigen plan, en het lukt hem, zooals hem dat alleen kan lukken.

* * *

Als een onderscheiding ooit waarde mag heeten te hebben, dan moet zij tot aanmoediging strekken, tot nieuwe daden wekken.

Vriend Hamer: Als ik U uit naam van tandheelkundig Nederland van harte gelukwensch met deze onderscheiding, dan voeg ik er deze zeer egoïstische wensch aan toe:

Moge zij tot aanmoediging strekken,

Tot nieuwe daden opwekken,

getrouw aan Uw devies: „Doch dijn best en lit de Ijüe rabje”.

J. S. BRUSKE.

De Voorzitter van den Gezondheidsraad meldt ons, dat er een officieele mededeeling is ontvangen betreffende een van 5 tot 9 October e.k. te Londen te houden „Medical Exhibition”.

De tentoonstelling zal een zuiver vakkundig karakter dragen en voor het groote publiek niet toegankelijk zijn. Zij zal inzendingen bevatten van de voornaamste fabrieken van chirurgische instrumenten en van voorwerpen, die door den geneesheer of den tandarts gebruikt worden.

Ieder geneeskundige of tandarts zal welkom zijn gedurende de dagen waarop de tentoonstelling gehouden wordt. Er zullen bijzondere toegangskaarten worden afgegeven; zij die zulk een kaart wenschen, worden verzocht hun naam en adres op te geven vóór 15 September aan het bureau van den Gezondheidsraad, Dr. Kuypersstraat 8, te 's-Gravenhage, dat zich met de verdere doorzending zal belasten.

Wij lezen in het T. v. G. de volgende:

WAARSCHUWING

Naar aanleiding van het besluit van den raad van beroep, een arts te schrappen als lid der Maatschappij, heeft het dagelijksch bestuur besloten nog eens met nadruk er de aandacht op te vestigen, dat het dekken van een tandtechnicus niet is overeenkomstig de waardigheid van den geneeskundigen stand.

(Inlichtingen inzake de bevoegdheid van den tandtechnicus zijn opgenomen in het Orgaan der Maatschappij 1923, deel I, blad. 2198; Handelingen 1923, bladz. 142).

De secretaris-penningmeester der

Amsterdam,
29 Mei 1925.

Ned. maatschappij tot bev. der geneeskunst:
Dr. H. J. W. DROOGLEEVER FORTUYN.

BULLENFABRIEK IN DUITSCHLAND

De Berliner Aerzte-Correspondenz bevat de verrassende mededeeling, dat Duitschland, als gevolg van de „vrije uitoefening der geneeskunst” thans ook „vakscholen” en „bullenfabrieken”, bezit, gelijk Amerika er ook nog heeft, maar althans op weg is ze uit te bannen. De „natuurgeneeskundigen”, de „tandtechnici”, de „biochemici” richten scholen op, waar volgelingen worden aangekweekt. De regeering heeft aan de provinciale schoolcolleges het toezicht op deze kweekplaatsen opgedragen. In de provincie Brandenburg heeft het schoolcollegé verlangd, dat artsen en tandartsen te zamen met aanhangers

dier scholen het toezicht zouden uitoefenen, maar daarvoor hebben de artsen en tandartsen bedankt, en nu wordt het door de schoolcolleges alleen uitgeoefend. Het gevolg is, dat de alumni, van prachtige diploma's voorzien — waarvoor zij overigens behoorlijk betaald hebben — naar het buitenland (bijv. Cairo) gaan om als artsen of tandartsen naar betrekkingen te solliciteeren. Ook de Nederlandsche naam zou op deze wijze tot roem kunnen komen bij den vreemde, als de rechtsgeleerde vrienden der vrije geneeskunst hun zin kregen.

(N. T. v. G.)

Mr. G. H. E. Nord Thomson, verzoekt alle aan hem gerichte correspondentie te adresseeren: **Turfmarkt 8, Leiden**.

Verhuisd: Rie ten Raa, tandarts, naar **Adriaan Pauwlaan 1, Heemstede**.

Dr. Th. E. de Jonge Cohen, tandarts, naar de **Lairessestraat 115, Amsterdam**.
